МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

1. Основна інформація про дисципліну:

Тип дисципліни:вибіркова

Форма навчання: денна
Освітній ступінь: магістр
Кількість кредитів (годин): 4 (Всього: 120. 20- лекцій; 12- семінарські; 88- самостійна робота)
Мова викладання: українська
Посилання на курс в онлайн-платформі:
http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=889&notifyeditingon=1

2. Інформація про викладача

ПІБ: Топчий Лариса Миколаївна
Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат філологічних наук, доцент
Кафедра: української мови та літератури
Години консультацій на кафедрі: середа, 16:00-17:00

3. Опис та мета дисципліни

Дисципліна «Психолінгвістика» призначена для поглиблення фахових компетентностей студентів, але може бути рекомендована для студентів інших спеціальностей, які цікавляться історією. Головне, що вивчає психолінгвістика, - це зв'язок мови і мислення, питання породження і сприйняття мовлення, дитяче мовлення і проблеми патології мовлення.

Метою викладання навчальної дисципліни «Психолінгвістика» є поглиблене розуміння студентами специфіки основних проблем психолінгвістики та теорії мовленнєвої діяльності, прикладних аспектів застосування знань з теорії психолінгвістики, що дозволить сформувати на цій основі навички використання доцільної та ефективної педагогічної комунікації та міжособистісної взаємодії у професійній діяльності; показати, які психічні процеси лежать в основі породження і сприйняття мовлення, як здійснюється вплив на свідомість людини за допомогою мови, чому мова є потужним засобом управління мовленнєвою і немовленнєвою поведінкою людини.

Завдання дисципліни – сформувати систему теоретико-методологічних знань із проблем психологічної науки і практики, пізнання структурних елементів психіки – психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів і утворень на рівні відтворення і тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі фахової діяльності майбутнього спеціаліста. А саме: - знайомство із психолінгвістикой як міждисциплінарною наукою; - знайомство із основними напрямками досліджень у психолінгвістиці та експериментальними методами, що застосовуються в них; - знайомство із основними поняттями і термінами сучасної психолінгвістики, знання яких необхідне для розуміння основних психолінгвістичних гіпотез; - розвиток навичок самостійної роботи студентів із мовними матеріалом як передумовою для можливого прогнозування і розв’язування комунікативних конфліктів у професійному спілкуванні.

Передумовою для вивчення дисципліни є оволодіння фаховими компетентностями, що

формуються під час вивчення дисципліни «Вступ до мовознавства», « Психологія», «Сучасна українська мова».

4. Результати навчання

Студенти, що опанують навчальну дисципліну «Психолінгвістика», мають

знати: - основні категорії і поняття психолінгвістики; - основні підходи до розуміння предмета психолінгвістики; теорію практико-орієнтованих психолінгвістичних досліджень; - історію і сучасні тенденції розвитку психолінгвістичних концепцій; - особливості психолінгвістичного аналізу текстів; - загальні психолінгвістичні закономірності засвоєння мови дітьми; - характеристики мовленнєвої діяльності; - систему мови, її структурні особливості.

вміти: - послідовно і грамотно формулювати і висловлювати свої думки; - здійснювати процес розвитку всіх сторін мовлення дітей дошкільного та шкільного віку в освітніх установах; - враховувати у своїй професійній діяльності соціально-психологічні особливості взаємодії і спілкування всередині навчального колективу та управляти динамікою групових процесів; - виявляти інтереси учнів, проблеми і відхилення у їхній поведінці; - аналізувати власну професійну діяльність.

2

5. Структура дисципліни

Тема 1. **Психолінгвістика як наука про мовленнєву діяльність**

Перелік питань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (4 год.): 1.Поняття *Психолінгвістика*. Психолінгвістика у широкому й вузькому розумінні. 2. Причини появи психолінгвістики. 3. Напрямки діяльності психолінгвістики. Загальна та часткові психолінгвістики. 4.Основні методологічні принципи психолінгвістики. Методи психолінгвістичних досліджень. 5.Співвідношення термінів «теорія мовленнєвої діяльності» та «психолінгвістика». 6.Напрямки діяльності психолінгвістики. Загальна та часткові психолінгвістики. 7.Тенденції розвитку вітчизняної психолінгвістики: методологічний огляд проблем. 8.Міждисциплінарний характер психолінгвістики. Зв'язок психолінгвістики з психологією. .	1.Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf 2.Психологія мовлення і психолінгвістика: навч. пос / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав Хмельницький педагогічний інститут, в-во "Фенікс", 2008. – 245 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf 3.Белянин В.П. Психолингвистика: Учебно-метод. пособие / Российская академия образования; Московский психолого-социальный ин-т. – М.: Флинта, 2003. – 227с. 4.ЗагніткоА.,МихальченкоМ. Основи психолінгвістики: науково- навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 5.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 6.Коломійцева О.А.Навчальний посібник Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с. 7.Слобин Дэн. Психолингвистика. – 2.изд., стер. – М., 2003. –350с. 8.Энциклопедическое пособие по психоанализу, а также психолингвистике, общему языкознанию / Луганский гос. педагогический ун-т им. Тараса Шевченко / А. А. Зеленько (сост.). – Луганск: Альма-матер, 2003. –284с.

Семінарське заняття 1. 1.Психолінгвістика як наука. Історія становлення психолінгвістики. Основні поняття психолінгвістики 2.Актуальні питання психолінгвістики. 3.Напрями розвитку сучасної психолінгвістики. 4.Співвідношення термінів «теорія мовленнєвої діяльності» та «психолінгвістика». 5.Напрямки діяльності психолінгвістики. 6. Методи психолінгвістичних досліджень. 7.Загальна та часткові психолінгвістики. 8.Тенденції розвитку вітчизняної психолінгвістики.	1.Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf 2.ЗагніткоА.,Михальченко М. Основи психолінгвістики: науково- навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 3.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 4.Белянин В.П. Психолингвистика: Учебно-метод. пособие / Российская академия образования; Московский психолого-социальный ин-т. – М.: Флинта, 2003. – 227с. 5.Горелов И. Н. Избранные труды по психолингвистике. – М.: Лабиринт, 2003. – 317с. 6.Загнітко А., Михальченко М.Основи психолінгвістики:науково-навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 7.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. Коломійцева О. А. Навчальний посібник до 8.Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с. 9.Психолингвистика в очерках и извлечениях: Хрестоматия: для студ. вузов / В. К. Радзиховская (общ.ред.), Л.Х. Головенкина (авт.-сост.). – М.: Издательский центр "Академия", 2003. –461с. 10.Слобин Дэн. Психолингвистика. – 2.изд., стер. – М., 2003. –350с. 11.Энциклопедическое пособие по психоанализу, а также психолингвистике, общему языкознанию / Луганский гос. педагогический ун-т им. Тараса Шевченко / А. А. Зеленько (сост.). – Луганск: Альма-матер, 2003. –284с.
Завдання для самостійної роботи: *1.Випишіть з підручників, посібників, словників, довідників і порівняйте три визначення психолінгвістики. Якому ви надали б перевагу?* *2.Дайте письмову відповідь на питання: У чому різниця між лінгвістикою й психолінгвістикою?* *3. У мінімальний термінологічний словничок ввести 10 дефініцій з теми* *4.Скласти каталог журнальних статей з актуальних проблем сучасної психолінгвістики.*	1. Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf Психологія мовлення і психолінгвістика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав Хмельницький педагогічний інститут, в-во “Фенікс”, 2008. – 245 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-ontent/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf 2.ЗагніткоА.,Михальченко М. Основи психолінгвістики: науково- навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 3.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т

	"Острозька академія", 2002. – 168с. 4.Белянин В.П. Психолингвистика: Учебно-метод. пособие / Российская академия образования; Московский психолого-социальный ин-т. – М.: Флинта, 2003. – 227с. 5.Горелов И. Н. Избранные труды по психолингвистике. – М.: Лабиринт, 2003. –

Тема 2. МОВЛЕННЯ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Перелік питань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (4 год.): 1. З історії вивчення проблеми мови і мовлення. Мовлення як об'єкт дослідження різних галузей сучасної науки. 2.Онтогенез мовлення. Біхевіоризм і підстави теорії мовленнєвої діяльності. 3. Функції та види мовлення. 4. Формування мовлення. Виникнення і перші етапи розвитку мовлення дитини. 5. Функції та види мовлення 6. Класифікація порушень мовлення. 7..Психолінгвістичні моделі породження мовлення. 8..Психолінгвістичні теорії породження мовлення 9. Письмо. Психолінгвістична характеристика письма 10.. Основні форми зовнішнього усного мовлення. і 11..Внутрішнє мовлення як особливий вид мовленнєвої діяльності. 12.Особливості структури та семантики внутрішнього мовлення. 13.Кодові одиниці внутрішнього мовлення. 14.Специфічні особливості мовленнєвої діяльності	1. Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf 2.Психологія мовлення і психолінгвістика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав Хмельницький педагогічний інститут, в-во "Фенікс", 2008. – 245 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf 3.Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 4.КоломійцеваО.А. Основи психолінгвістики Навчальний посібник. спецкурсу "Психолінгвістика" / Київський держ. лінгв. ун-т. – К., 1999. –131с. 5.Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с 6.Загнітко А., Михальченко. М.Основи психолінгвістики: науково- навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 7.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с

Семінарське заняття 2: 1. З історії вивчення проблеми мови і мовлення. Мовлення як об'єкт дослідження різних галузей сучасної науки. 2.Онтогенез мовлення. Біхевіоризм і підстави теорії мовленнєвої діяльності. 3. Функції та види мовлення. 4. Формування мовлення. Виникнення і перші етапи розвитку мовлення дитини. 5. Функції та види мовлення 6. Класифікація порушень мовлення. 7. Психолінгвістичні моделі породження мовлення. 8..Психолінгвістичні теорії породження мовлення 1.Способи реалізації мовленнєвої діяльності. 2.Основні форми зовнішнього усного мовлення. 3.Психолінгвістична характеристика письма 4.Внутрішнє мовлення як особливий вид мовленнєвої діяльності. 5.Письмове мовлення як особливий вид мовленнєвої діяльності. 6.Структура та семантика внутрішнього мовлення. 7.Кодові одиниці внутрішнього мовлення. 8.Специфічні особливості мовленнєвої діяльності	1. Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf Психологія мовлення і психолінгвістика: 2. Фрумкина Р. М. Психолингвистика: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений. – М. : УЦ «Академия», 2001. – 320 с. 3.Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав Хмельницький педагогічний інститут, в-во "Фенікс", 2008. – 245 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf 4.Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 5.КоломійцеваО.А.Навчальний посібник Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с. 6.Загнітко А., Михальченко. М.Основи психолінгвістики: науково- навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 7.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с
Завдання для самостійної роботи: *1.На основі самоаналізу зробіть висновки про використання основних варіантів усного мовлення в повсякденному житті.* *2.У мінімальний термінологічний словничок ввести 10 дефініцій з теми* *3. Анотування статті: Карасик В.И. О типах дискурса // Языковая личность: институциональный и персональный дискурс: Сб. науч. тр. – Волгоград: Перемена, 2000 (а). – С. 5 – 20.*	1.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Психолінгвістична діагностика. – Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 188с. 2.Коломійцева О. А. Навчальний посібник до Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с. 3.Психолингвистика в очерках и извлечениях: Хрестоматия: для студ. вузов / В. К. Радзиховская (общ.ред.), Л.Х. Головенкина (авт.-сост.). – М.: Издательский центр "Академия", 2003. –461с.

Тема № 3. Мовленнєва діяльність як специфічний вид діяльності людини

Перелік питань, що виноситься на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 години): 1. Мовленнєва діяльність як вид діяльності людини 2.Л.С.Виготський про витоки психічної діяльності людини 3. Основні положення психолінгвістичної теорії мовленнєвої діяльності. 5.Загальна структура мовленнєвої діяльності. 6.Актуальні аспекти проблеми диференціації мови і мовлення. 7.Психологічні механізми мовленнєвої діяльності.	1.Белянин В.П. Психолингвистика: Учебно-метод. пособие / Российская академия образования; Московский психолого-социальный ин-т. – М.: Флинта, 2003. – 227с. 2.Горелов И. Н. Избранные труды по психолингвистике. – М.: Лабиринт, 2003. – 317с. 3.Загнітко А.,Михальченко М.Основи психолінгвістики: науково- навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 4.Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf Психологія мовлення і психолінгвістика: 5.Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав Хмельницький педагогічний інститут, в-во “Фенікс”, 2008. – 245 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf 5.Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 6.КоломійцеваО.А.Навчальний посібник Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с. 7.Психолингвистика в очерках и извлечениях: Хрестоматия: для студ. вузов / В. К. Радзиховская (общ.ред.), Л.Х. Головенкина (авт.-сост.). – М.: Издательский центр "Академия", 2003. –461с. 8.Слобин Дэн. Психолингвистика. – 2.изд., стер. – М., 2003. –350с. 9.Энциклопедическое пособие по психоанализу, а также психолингвистике, общему языкознанию / Луганский гос. педагогический ун-т им. Т. Шевченка / А. А. Зеленько (сост.). – Луганск: Альма-матер, 2003. –284с.

Семінарське заняття 3: 1. Мовленнєва діяльність як вид діяльності людини .2.С.Виготський про витоки психічної діяльності людини 3.Монологічні форми мовлення 4.Основні положення психолінгвістичної теорії мовленнєвої діяльності. 5.Загальна структура мовленнєвої діяльності. 6.Психологічні механізми мовленнєвої діяльності. 7. Формування мовлення. Виникнення і перші етапи розвитку мовлення дитини. 8. Класифікація порушень мовлення.	1.Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 2.КоломійцеваО.А.Навчальний посібник Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с. 3.Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf Психологія мовлення і психолінгвістика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав Хмельницький педагогічний інститут, в-во “Фенікс”, 2008. – 245 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf
Завдання для самостійної роботи: *1.Тезісно скласти план доповіді: Л.В.Виготський як один із зачинателів психолінгвістики.* *2.Дати письмову відповідь на питання:* *Офіційне становлення психолінгвістики (XXст.).* *3.У мінімальний термінологічний словничок ввести 10 дефініцій з теми* *4. Конспект питання Мислення і мовлення : Выготский Л.С. Мышление и речь // Л. С. Выготский. Собр. соч. В 6 томах. Т. 2. - М., 1982. Глава 7. «Мысль и слово».*	1.Белянин В.П. Психолингвистика: Учебно-метод. пособие / Российская академия образования; Московский психолого-социальный ин-т. – М.: Флинта, 2003. – 227с. 2.Горелов И. Н. Избранные труды по психолингвистике. – М.: Лабиринт, 2003. – 317с. 3.Загнітко А., Михальченко М.Основи психолінгвістики: науково- навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 4.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 5.Коломійцева О. А. Навчальний посібник до 6.Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с.

Тема № 4. ***Мовленнєва діяльність. Види та зміст. Мовленнєвий акт***

Перелік питань, що виноситься на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2год.): 1.Види мовленнєвої діяльності. Говоріння, слухання, письмо і читання як основні види мовленнєвої діяльності. 2..Предметний (психологічний) зміст мовленнєвої діяльності. 3..Операційна структура мовленнєвої діяльності. 4.Специфічні особливості мовленнєвої діяльності.. Операційна структура мовленнєвої діяльності. 5. Мовленнєвий акт. Складові МА. Теорія мовленнєвих актів. 6. Аспекти МА (за І.С.Шевченко). 7. Класифікація МА,	1.Белянин В.П. Психолингвистика: Учебно-метод. пособие / Российская академия образования; Московский психолого-социальный ин-т. – М.: Флинта, 2003. – 227с. 2.Горелов И. Н. Избранные труды по психолингвистике. – М.: Лабиринт, 2003. – 317с. 3.Загнітко А., Михальченко М.Основи психолінгвістики: науково- навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 4.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 5.Коломійцева О. А. Навчальний посібник до 6.Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с. 7.Психолингвистика в очерках и извлечениях: Хрестоматия: для студ. вузов / В. К. Радзиховская (общ.ред.), Л.Х. Головенкина (авт.-сост.). – М.: Издательский центр "Академия", 2003. –461с.
Семінарське заняття 3 : 1. Види мовленнєвої діяльності. Говоріння, слухання, письмо і читання як основні види мовленнєвої діяльності. 2.Предметний (психологічний) зміст мовленнєвої діяльності. 3.Операційна структура мовленнєвої діяльності. 4.Специфічні особливості мовленнєвої діяльності. 5.Мовленнєвий акт (МА). Складові МА. Теорія мовленнєвих актів. 6.. Аспекти МА (за І.С.Шевченко). 7.. Класифікація МА,	.1. Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf 2.Психологія мовлення і психолінгвістика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав Хмельницький педагогічний інститут, в-во “Фенікс”, 2008. – 245 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf 3.Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 4.КоломійцеваО.А. Основи психолінгвістики Навчальний посібник. спецкурсу "Психолінгвістика" / Київський держ. лінгв. ун-т. – К., 1999. –131с. 5.Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с

Завдання для самостійної роботи: *1.У мінімальний термінологічний словничок ввести 10 дефініцій з теми* *2.Випишіть з підручників, посібників, словників, довідників визначення поняття «мовленнєва діяльність». Порівняйте і проаналізуйте їх.* *3.Дайте письмову відповідь на питання: Чому мова обмежує усвідомлення світу?* *4. Зробити порівняльну характеристику поглядів Л.С.Виготського та О.М.Леонтьєва щодо психологічних особливостей мовленнєвої діяльності особистості.*	1.Загнітко А., Михальченко М. Основи психолінгвістики: науково- навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 2.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 3.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Психолінгвістична діагностика. – Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 188с. 4.Коломійцева О. А. Навчальний посібник до спецкурсу "Психолінгвістика" / Київський держ. лінгв. ун-т. – К., 1999. –131с. 5.Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с.

Тема № 5. Психолінгвістичні теорії процесу породження та сприйняття мовлення

Перелік питань, що виноситься на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (4 год.): 1. Модель механізму породження мовленнєвого висловлювання О.О.(чи А.А.) Леонтьєвим. 2.Психолінгвістична теорія процесу породження та сприйняття мовлення. 3.Теорії походження мовлення. Моделі породження мовлення: стохастична модель, модель безпосередніх складових, трансформаційно-генеративна граматика Н. Хомського, теорія рівнів мови, модель Т – О – Т – Е, моделі Л.С. Виготського, О.О. Леонтьєва та В. Левелта. 4.Концепції вітчизняної психолінгвістичної школи. 5.Концепції процесів сприйняття і розуміння мовлення. 6.Механізм змістового сприйняття мовленнєвого висловлювання. 7.Загальна психолінгвістична модель процесу сприйняття і розуміння мовленнєвого висловлювання.	1. Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf 2.Психологія мовлення і психолінгвістика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав Хмельницький педагогічний інститут, в-во “Фенікс”, 2008. – 245 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf 3. Фрумкина Р. М. Психолингвистика: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений. – М. : УЦ «Академия», 2001. – 320 с. 4.Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 5.КоломійцеваО.А. Основи психолінгвістики Навчальний посібник. спецкурсу "Психолінгвістика" / Київський держ. лінгв. ун-т. – К., 1999. –131с. 6.Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с.

Семінарське заняття 5 : 1. Механізми породження мовленнєвого висловлювання О.О.(чи А.А.) Леонтьєвим. 2.Психолінгвістична теорія. породження мовлення. 3.Теорії походження мовлення. Моделі породження мовлення в 4.Концепції процесів сприйняття і розуміння мовлення. 5.Механізм змістового сприйняття мовленнєвого висловлювання. 6.Загальна психолінгвістична модель процесу сприйняття і розуміння мовленнєвого висловлювання.	1. Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf 2.Психологія мовлення і психолінгвістика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав Хмельницький педагогічний інститут, в-во “Фенікс”, 2008. – 245 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf 3.Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 4.КоломійцеваО.А. Основи психолінгвістики Навчальний посібник. спецкурсу "Психолінгвістика" / Київський держ. лінгв. ун-т. – К., 1999. –131с. 5.Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с

Тема № 6. ***Мова як феномен культурно-історичного розвитку. Проблеми етнопсихолінгвістики***

Перелік питань, що виноситься на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (4 год.): 1.Мова як предмет психолінгвістики. Форми мови. Мова і мовлення. 2.Текст. Текст з позицій психолінгвістики. Породження тексту. Ознаки тексту. 3.Мова як невід'ємна частина культури. Гіпотеза лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа. 4.Слово як універсальна одиниця мови. Національно-культурна специфіка слова. Дві точки зору на прояв культури в слові: лінгвістична та психолінгвістична. 5.Етнолінгвістика, витоки, складові частини. 6.Етнопсихолінгвістика та її прикладні аспекти. Загальні особливості етнопсихолінгвістики. Проблеми етнопсихолінгвістики. 7..Мова й інші засоби спілкування. Паралінгвістика.	1. Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf 2.Психологія мовлення і психолінгвістика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав Хмельницький педагогічний інститут, в-во "Фенікс", 2008. – 245 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-ontent/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf 3.Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 4.КоломійцеваО.А. Основи психолінгвістики Навчальний посібник. спецкурсу "Психолінгвістика" / Київський держ. лінгв. ун-т. – К., 1999. –131с. 5.Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с
Семінарське заняття 6 : 1.Мова як предмет психолінгвістики. Форми мови. Основні одиниці мови. 2.Мова і мовлення. 3.Текст. Текст з позицій психолінгвістики. Породження тексту. 4.Ознаки тексту. 5.Слово як універсальна одиниця мови. Внутрішня форма. Денотативне і конотативне значення. 6.Етнолінгвістика, витоки, складові частини. 7.Етнопсихолінгвістика та її прикладні аспекти. Проблеми етнопсихолінгвістики. 8.Гіпотеза лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа. 9.Національнокультурні особливості мовленнєвої поведінки носіїв різних мов 10.Мова й інші засоби спілкування. Паралінгвістика. **Завдання для самостійної роботи:** *1.Розкрити тезісно питання: Прикладні аспекти психолінгвістики.* *2. У мінімальний термінологічний*	1. Куранова С.І. Основи психолінгвістики.К., 2012 https://library.udpu.edu.ua/library_files/441193.pdf Психологія мовлення і психолінгвістика: 2.Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав Хмельницький педагогічний інститут, в-во "Фенікс", 2008. – 245 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-ontent/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf 3.Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с. 4.КоломійцеваО.А. Основи психолінгвістики Навчальний посібник. спецкурсу "Психолінгвістика" / Київський держ. лінгв. ун-т. – К., 1999. –131с. 5.Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 2005. – 288с 6..ЗагніткоА.,Михальченко М. Основи психолінгвістики: науково- навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 7.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с.

словничок ввести 20 дефініцій з теми *3.Анотування статті: Вайнрих Х. Лингвистика лжи // Язык и моделирование социального взаимодействия. – М., 1987. – С. 44 – 87.* *4. Розкрити основні завдання окремих галузей психолінгвістичної науки (психолінгвістика розвитку, рефлексивна психолінгвістика, етнопсихолінгвістика і т.д.)*	1..Белянин В.П. Психолингвистика: Учебно-метод. пособие / Российская академия образования; Московский психолого-социальный ин-т. – М.: Флинта, 2003. – 227с. 2.Горелов И. Н. Избранные труды по психолингвистике. – М.: Лабиринт, 2003. – 317с. 3. КоломійцеваО.А. Основи психолінгвістики Навчальний посібник. спецкурсу "Психолінгвістика" / Київський держ. лінгв. ун-т. – К., 1999. –131с. 4. Фрумкина Р. М. Психолингвистика: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений. – М. : УЦ «Академия», 2001. – 320 с. 5.Загнітко А., Михальченко. М.Основи психолінгвістики: науково- навчальне видання. – Донецьк: ДонДУ, 2008. – 233с. 6.Засєкіна Л.В., Засєкін С.В. Вступ до психолінгвістики. – Острог: Нац. ун-т "Острозька академія", 2002. – 168с.

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Результатом підготовки до семінарського заняття повинно бути: володіння понятійно-категоріальним апаратом дисципліни, уміння аргументовано викласти певний матеріал та навести наочні приклади для підтвердження теоретичного матеріалу, активна участь у загальній дискусії, змістовні доповнення та коментарі відповідей інших студентів, презентація власних навчальних пошуків. Присутність студентів на лекційних та семінарських заняттях є обов'язковою.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти,які навчаються за індивідуальним графіком,мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою.У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки.

Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

Поточний контроль має на меті визначення рівня компетентності студентів під час проведення лекційних та семінарських занять і реалізується у формі опитування, виступів на заняттях, виконання тестів, перевірки виконаних студентами науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань.

7. Проміжний контроль

Форма поточного контролю

Основними формами поточного контролю є: вхідний контроль; контроль на аудиторних заняттях; контроль самостійної (індивідуальної) роботи; модульний контроль.

Методи поточного і підсумкового контролю: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемний; частково-пошуковий (евристичний); дослідницький; наочні; словесні; практичні; інтерактивні методи: метод проектів.

Форма проміжного контролю - МКР

Модульна контрольна робота охоплює матеріал усього курсу та змістовно структурована завданнями різного рівня складності.

Зразок модульної контрольної роботи

1.Розкрити питання:

1. Схарактеризуйте сутність психолінгвістики.
2. Поліморфність мислення.
3. Визначте особливості знаку. Представте класифікацію знаків.
4. Характеристика мови та мовлення. Мова - мовлення – мовленнєва діяльність.

2.Тестові завдання

1. Зародження психолінгвістики як напряму лінгвістичних досліджень відбулося ...:
а) на початку XIX ст.; б) наприкінці XIX — на початку XX ст.; в) у 50-ті роки XX ст.; г) на початку XXI ст .

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	**70 балів** (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	**30 балів** (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	**35 балів** (поточний контроль)	**16 балів** (проміжний контроль)

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «ПоложенняпропорядокоцінюваннярівнянавчальнихдосягненьстудентіввумовахЄКТСвІДГУ».

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтуваннятааргументації.некористуєтьсянеобхідноюлітературою,допускаєістотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування / конспект наукових статей	5
Доповідь	5
Робота з усними джерелами	5
Укладання словника термінологічного мінімуму	5

Критеріями оцінювання *конспекту/ анотацій* наукових статей є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті.

Критеріями оцінювання роботи з *усними джерелами* є здатність студента збирати джерельну інформацію та критично її опрацьовувати. Критеріями оцінювання *словника термінологічного мінімуму* є якість наведених дефініцій.

Оцінювання *доповіді* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження.виконання поставлених автором завдань.здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування її посилань на джерела.

Викладач _____ Топчий Л.М.

(підпис) *(ПІБ)*

Затверджено на засіданні кафедри української мови та літератури

протокол №2 від «8» вересня 2022р.

Завідувач кафедри _____ Колесников А.О.

(підпис) *(ПІБ)*